

Трудове като тоя на Ами Буге сж съвсѣмъ рѣдки, а отличниятъ Каницъ обиколи България вече въ надвечерието на освобождението ни, когато и между самитѣ българи почнаха да се пораждатъ хорографни и исторически опити.

Сливенъ, бидейки въ старата и сръднѣвѣковна история сгушенъ въ планински кѣтъ между посоченитѣ по-горѣ два главни пѣтя, надали би останалъ забѣлѣзанъ и до освобождението ни, ако не е разчиталъ самъ на себе си: богата индустрия и системни напѣни къмъ свобода и просвѣта.

Единъ отъ първитѣ пѣтешественици, които споменаватъ нѣщо за Сливенъ, е Грифитсъ¹⁾. Той е англичанинъ, пѣтувалъ е прѣзъ цѣла Турция въ края XVIII-я вѣкъ, и ни дава нѣкои важни бѣлѣжки за административната и военна организация на османската империя. Той не е миналъ прѣзъ Сливенъ, но посочва сумата, която Сливенъ е плащалъ ежегодно като харачъ: 1150 кесии или 75,000 гроша. Това било отъ 1776 г. до началото на XIX-я вѣкъ. Сливенъ у Грифитсъ е *Islemie*. Отъ горнята сума се види, като се прѣсметне сръдно на човѣкъ 20 гроша, че въ Сливенъ е имало 3,750 души които сж плащали рѣчения данѣкъ и сж били рая, защото, както се каза, сливенскитѣ харбалии, соколници и войници не сж плащали никакѣвъ данѣкъ (дервенджиитѣ давали $\frac{1}{2}$ харачъ).

По-подробенъ и втори по редъ е френскиятъ генералъ баронъ Божуръ, който е миналъ прѣзъ самия Сливенъ²⁾. Пѣтувалъ е два пѣти въ Турция: веднажъ прѣзъ френската революция (1789 г.) и втори пѣтъ прѣзъ 1805 г. Описвайки проходите на Балкана, той брои сливенския за втори (първия прѣзъ Шипка). „Вториятъ, пише той, е прѣзъ Ямболъ, „стариятъ *Iampolis*“, и минава Балкана надъ града Сливенъ (*Selimnia*)“. „Сливенъ, подобно на Казанлъкъ, е разположенъ въ подножието на много високи планини и сръдъ розови градини. Прѣзъ пролѣтъта момичета — българки — ежедневно наводняватъ тия градини и бератъ разцѣфналитѣ рози, които занасятъ въ града съ кошници или съ коля (*arabas*), бавно теглени отъ биволи. Свѣ-

¹⁾ Griffiths. *Travel in Europe etc.* London. 1805. p. 178.

²⁾ Beaujour Baron (F. de). *Voyage militaire dans l'Empire Ottoman*. Paris. 1829. I.